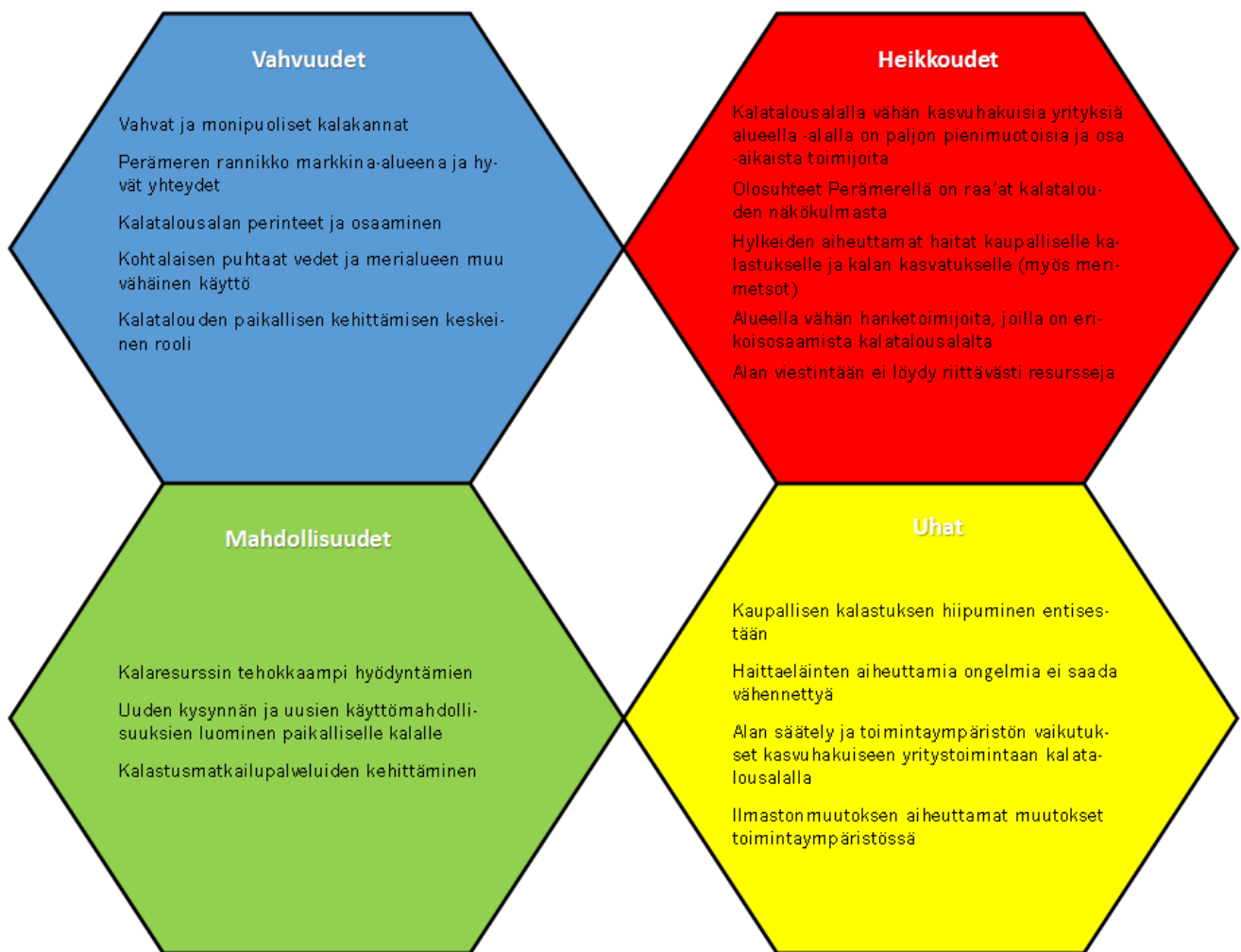

SWOT- Perämeren rannikon kalaleader-strategia

Vahvuudet kalataloudessa Perämeren rannikon alueella

Vahvat ja monipuoliset kalakannat

- + monipuolinen kalasto mahdollistaa monipuolisen pyynnin, kaupan ja kalastusmatkailupalvelut
- + lohi (kaupallinen kalastus nojaa loheen +kalastusmatkailu)
- + alueen merkittävät lohijoet
- + vaelluskalojen hoitotyö on edelleen hyvällä tasolla, mahdollistaa sen kaupallisen pyynnin
- + isot lohikiintiöt alueella mahdollistavat sen ammattimaisen pyynnin
- + karisiika, muikku ja ahven
- + troolikalastuksen hyvä kannattavuus (mädin hinta korkealla, maivakanta hyvä)

Perämeren rannikon kalaleader alueen ehdottomia vahvuuksia ovat vahvat ja monipuoliset kalakannat. Alueella kaupallisen kalastuksen kannalta merkittävien saalislajien kannat kestävät nykyistä selvästi kovemman pyynnin vaelluskaloja lukuun ottamatta. Muikkua, ahventa, karisiikaa ja silakkaa on kaikkia

meressä runsaasti. Näiden lisäksi särkikaloja (lahna, säynävä ja särki) ja kuoretta on paikoin niin runsaasti, että niitä voitaisiin pyytää hyvinkin kannattavasti. Lohen osalta pyyntiä ei voida käytännössä lisätä johtuen sen tiukasta sääntelystä, mutta nykyiset suuret lohikiintiöt erityisesti Perämeren pohjukassa mahdollistavat lohien ammattimaisen kalastuksen joillekin toimijoille. Myös kalastusmatkailun kannalta monipuolinen kalasto on alueen ehdoton vahvuus. Tällä hetkellä alueen kalastusmatkailu nojaa pitkälti lohien kalastukseen, mutta esimerkiksi hauen ja ahvenen kalastuksella voidaan monipuolistaa kalastusmatkailujen palvelun tarjontaa ja pidentää kautta.

Useamman kalalajin vahvat kannat antavat mahdollisuuden useampaan kalastuskesonkiin myös kaupallisessa kalastuksessa. Osittain kalastuskesongit ovat päällekkäisiä, mutta esimerkiksi ahvenen paras kalastuskausi on alkukesällä ja siian syksyllä. Niin ikään kalastusta voidaan harjoittaa monipuolisilla menetelmillä, mikä antaa mahdollisuuden aloittaa kaupallinen kalastus kohtuullisen pienin investoinnein. Verkko-, rysä-, trooli-, katiska- ja talvinuottakalastus ovat kaikki varteenotettavia kaupallisia pyyntimuotoja Perämeren rannikolla.

Kalastuksen kannattavuus päätoimisten ammattikalastajien osalta on vähintään kohtuullinen. Troolikalastuksessa kannattavuus on ollut hyvistä muikkukannoista johtuen jopa erinomainen ja pienimuotoisessa rannikkokalastuksessa kannattavuutta ovat parantaneet kalastajien panostukset oman saaliin jalostukseen ja suoramyyntiin.

Perämeren rannikko markkina-alueena ja hyvät yhteydet

- + jalostajat käyttävät paljon luonnon kalaa -Hätäkeskeisimpänä
- + jalostukseen ja suoramyyntiin panostavat kalastajat saavat kalan myytyä suoraan kuluttajille esim. REKO-ruokarinkien kautta
- + Hyvä logistiikka ja jalostusteollisuus lähellä
- + Lapin matkailu
- + Alueen saavutettavuus
- + Majoituskapasiteettia löytyy erityisesti alueen isommista kaupungeista

Paikalliselle kalalle löytyy kohtalaisen hyvin markkinoita. Alueella on paljon kalanjalostus- ja tukkuliiketoimintaa, minkä ansiosta suurillekin saalismäärille löytyy ostajia. Lisäksi paikalliset vähittäiskaupat, ravintolat ja myös yksittäiset kuluttajat ostavat paikallista kalaa. Ainoastaan kovimpien sesonkien aikaan perinteisille suomukaloille, karisiiille ja ahvenelle, tulisi löytää uusia markkinoita, jotta sesongit saataisiin hyödynnettyä vielä paremmin. Niin ikään muikun osalta aika ajoin menekki toimii rajoittavana tekijänä sen pyynnille. Viime aikoina myös särkikalaille ja kuorelle on alkanut löytyä markkinoita, tosin pääasiassa alueen ulkopuolelta.

Rannikon suurimmat kaupungit ovat jo itsessään kohtalaisen suuria markkinoita paikalliselle kalalla ja kalastusmatkailupalveluille. Erityisesti Lapin matkailu mahdollistaa suuret asiakasmäärät kalastusmatkailupalveluita tarjoaville yrityksille. Alueelta löytyy majoituskapasiteettia ja muita matkailutoimijoita, joiden kanssa voi tehdä yhteistyötä.

Yleisesti ottaen Perämeren rannikolla logistiikka toimii hyvin. Tuotteet saadaan kuljetettua nopeasti ja kustannustehokkaasti esimerkiksi Etelä-Suomen isoihin kasvukeskuksiin.

Kalatalousalan perinteet ja osaaminen

- + tiheä kunnallinen kalasatamaverkosto mahdollistaa myös uusien yrittäjien alalle tulon
- + jalostuksessa käytössä nykyaikaiset laitteet
- + Vahva kokemus ja osaaminen kalanjalostuksesta
- + Pienimuotoista jalostusta harjoitetaan pitkin aluetta
- + Myös kalastajilla paljon osaamista kalanjalostukseen liittyen
- + kaupalliset kalastajat toimivat tutkimuksen apuna kalakantojen tutkimuksessa ja hoitotyössä

Perämeren rannikon alueella on vahvat perinteet kalatalousalalla. Se näkyy esimerkiksi rannikon tiheänä kalasatamaverkostona, joka tarjoaa hyvät olosuhteet kaupalliselle kalastukselle. Kalanjalostuksessa on pääasiassa käytössä modernit laitteet ja osaaminen kalanjalostukseen liittyen on vahvaa. Jalostusyrittäjiä on pitkin rannikkoa ja monet kaupalliset kalastajat harjoittavat pienimuotoista jalostusta, mikä mahdollistaa paikallisen kalan tarjonnan pitkin rannikkoa.

Perinteet ja osaaminen näkyvät myös kalastajien ja tutkimuksen välisessä yhteistyössä alueella. Kaupalliset kalastajat toimivat tutkimuksen apuna kalakantojen määräyksessä ja erityisesti vaelluskaloihin liittyvissä tutkimusprojekteissa.

Kohtalaisen puhtaat vedet ja merialueen muu vähäinen käyttö

- + Hyvä vesientila kasvatukseen
- + kalan kasvatuksen ja kaupallisen kalastuksen aiheuttamat konfliktit esim. vapaa-ajan asukkaiden kanssa ovat vähäisiä
- + Pohjoisen sijainnin ansiosta Perämeri ei ole niin altis lämpimien kesien ongelmille kuin eteläisemmät merialueet
- + kalastuslupien saanti ja valtion vedet

Merialueena Perämeri on puhdasvetinen ja tilaa kalatalousalan toimijoille löytyy. Merialueella on kohtalaisen vähän muuta käyttöä esimerkiksi meriliikenteen tai virkistyskäytön muodossa. Kalastuslupien saanti yksityisille vesialueille onnistuu kohtalaisen hyvin ja lähellä rantaa olevat valtion vesialueet tarjoavat myös erinomaiset mahdollisuudet kaupallisen kalastuksen, vesiviljelyn ja kalastusmatkailun harjoittamiseen. Konflikteja kalatalousalan toimijoiden ja muiden vesialueen käyttäjien kesken on varsin vähän. Perämerestä pyydetyissä kaloissa on vähän vierasaineita ja ravintona Perämeren kala on erittäin terveellistä.

Vesiviljelyn kannalta Perämeri tarjoaa hyvät puitteet kalankasvatukselle. Pohjoisen sijainnin ansiosta Perämeri ei ole niin altis lämpimien kesien ongelmille kuin eteläisemmät merialueet.

Kalatalouden paikallinen kehittämisen keskeinen rooli

- + Kalaleaderin vahvat verkostot ja tuntemus alueen toimijoista
- + Toiminnan joustavuus, mikä mahdollistaa reagoimisen alueen toimijoiden toiveiden mukaan

Alueen kalatalouden kehittämisen kannalta kalaleader on ollut keskeinen toimija alueella. Alueen kalatalousyritysten, kuntien ja muiden hanketoimijoiden kanssa on rakennettu vahvat verkostot, joiden ansiosta kehittämistyötä on ollut mahdollista tehdä toimijoiden tarpeiden mukaan. Niin ikään Perämeren rannikon kalaleaderilla on vahvat verkostot valtakunnallisesti, mikä on mahdollistanut hyvien käytäntöjen jakamisen ja mukana olemisen valtakunnallisissa kehittämisprojekteissa, esimerkiksi kalastajien työhyvinvointiin ja kalan alkukäsittelyyn liittyen.

Heikkoudet kalataloudessa Perämeren rannikon alueella

Kalatalousalalla vähän kasvuhakuisia yrityksiä alueella -alalla on paljon pienimuotoisia ja osa-aikaista toimijoita

- päätoimisia kalastajia on vähän
- kalastajat ovat keskimäärin iäkkäitä (eivät halua investoida), osalla kalusto ja pyyntitekniikat eivät vastaa nykypäivää (pääomien puute)
- sesonkiaikojen työntekijöiden löytäminen hankalaa
- särkikalojen liian vähäiset pyyntimäärät, jotta jalostusyritykset todella kiinnostuisivat niiden käytöstä
- ei kapasiteettia luonnonkalojen mittavaan alkukäsittelyyn
- Kalastusmatkailussa palveluntarjoajia on vähän ja toiminta on pienimuotoista
- Markkinointi on heikkoa -liiketoimintaosaamisen puute (koskee kalastusmatkailupalveluita, kalanjalostajia ja kaupallista kalastusta)

Alana kalatalous on varsin pientä ja toiminta on etenkin kaupallisen kalastuksen ja kalastusmatkailun sektorilla hyvin pienimuotoista. Ala koostuu pääosin yksityisistä ja iso heistäkin on osa-aikaisia. Toiminta on harvoin kasvuhakuista johtuen osittain yrittäjien ikärakenteesta, osittain liiketoimintaosaamisen puutteesta sekä osittain pääomien saannin vaikeuksista. Lisäksi seisonkiluontoiseen työhön on vaikea saada työvoimaa erityisesti kasvukeskuksien ulkopuolella sijaitseviin paikkoihin, mikä niin ikään aiheuttaa haasteita kasvuhakuiselle toiminnalle. Edelleen toiminnan pienimuotoisuus heijastuu markkinointipanostuksien puutteena.

Kaupallisen kalastuksen pienimuotoisuus vaikuttaa osaltaan luonnon kalan tehokkaaseen hyödyntämiseen. Esimerkiksi särkikalojen vähäiset pyyntimäärät eivät houkuta alueen jalostusyrityksiä panostamaan niiden tuotekehityksen ja myynnin kehittämiseen. Toisaalta kalastajilla tai jalostajilla ei ole kovin suurta kapasiteettia luonnon kalojen alkukäsittelylle, mikä osaltaan jarruttaa luonnon kalan käytön lisäämistä.

Olosuhteet Perämerellä on raa'at kalatalouden näkökulmasta

- suora ja avoin ranta altistaa myrskyille
- ammattimainen talvikalastus loppunut lähes kokonaan
- kasvatuskausi lyhyehkö
- aikaisesta jäätymisestä johtuen perkuu aika Perämerellä on lyhyempi kuin muualla ellei talvisäilytysolosuhteita saada kehitettyä
- Merialueen sääolosuhteet tuovat omat epävarmuustekijät kalastusmatkailupalveluiden tarjoamiselle

Perämeren rannikon alue on olosuhteiltaan ankara kalatalouselinkeinojen harjoittamiselle. Suora ja avoin rantaviiva tekee rannikon alttiiksi tuulille. Merelle ei pääse joka päivä ja rajut myrskyt täytyy huomioida esimerkiksi rysien ankkuroinneissa. Kalastusmatkailuyrittäjille olosuhteet tuovat epävarmuutta ja asettavat vaatimuksia kaluston suhteen.

Talvella meri jäätyy leutoja talvia lukuun ottamatta kauttaaltaan. Avovesikausi on Perämerellä lyhyempi kuin eteläisimmillä merialueilla. Ammattimainen talvikalastus on hiipunut. Kalan kasvatuksen näkökulmasta pohjoinen sijainti lyhentää kasvatuskausia ja aiheuttaa haasteita talvisäilytystä ajatellen. Perkuu aika on aikaisesta jäätymisestä johtuen Perämerellä lyhyempi kuin muualla ellei talvisäilytysolosuhteita saada kehitettyä.

Hylkeiden aiheuttamat haitat kaupalliselle kalastukselle ja kalan kasvatukselle (myös merimetsot)

- haittaeläimet; harmaahylje, Itämeren norppa sekä paikoittain merimetsot

Hylkeet aiheuttavat merkittävää haittaa kaupalliselle kalastukselle ja kalan kasvatukselle Perämeren rannikolla. Harmaahylkeiden ja itämerennorppien suuri määrä ja niiden aiheuttamat haitat ovat heikentäneet perinteisen verkko- ja rysäkalastuksen kannattavuutta. Hylkeet eivät ainoastaan syö kalaa pyydyksistä ja riko pyydyksiä, vaan ne myös karkottavat kalat pyyntialueilta ja pakottavat kalastajat muuttamaan pyyntitapojaan ja pyydyttäviä lajeja. Eryteisesti syksyinen siian pyynti on jouduttu lopettamaan monilla alueilla kannattamattomana suurten hylkehaittojen takia. Hylkeet aiheuttavat ongelmia myös kalan kasvatukselle. Kasvatuskasseja joudutaan suojaamaan suojaverkoin ja hyljekarkottimilla, mikä aiheuttaa ylimääräistä vaivaa ja kustannuksia.

Hylkeiden lisäksi merimetsot ovat lisääntyneet Perämeren rannikolla. Ne aiheuttavat ongelmia paikallisesti, erityisesti alueen eteläosassa, missä suurimmat kolonnat pesivät. Ongelmia aiheutuu laajemmin loppukesällä ja syksyllä muuttavien lintujen ilmestyessä Perämerelle. Vähäinen merimetsojen pesimäpaikoiksi soveltuvien karien ja luotojen määrä on kuitenkin suojannut Perämeren kaupallista kalastusta suurimmilta ongelmilta merimetsoon liittyen.

Alueella vähän hanketoimijoita, joilla on erikoisosaamista kalatalousalalta

- perinteisillä hanketoimijoilla (esim. oppilaitokset ja kehittämissyhtiöt) on varsin vähän kalatalouden erikoistuntemusta.
- jatkuvuus hanketoiminnassa usein heikkoa. (Henkilöt vaihtuu, toimintaan tulee katkoksia)
- kilpailu hankerahoituksesta on vähäistä

Alueen perinteisillä hanketoimijoilla (esimerkiksi oppilaitokset ja kuntien kehittämissyhtiöt) on varsin vähän kalatalouden erikoistuntemusta ja verkostoja kalatalouden toimijoihin. Se aiheuttaa omat haasteensa hankkeiden synnyttämiseen ja koordinointiin. Laadukkaiden hankkeiden toteuttaminen vaatii kovasti töitä sekä niiden suunnittelu, että koordinointi vaiheessa. Niin ikään kilpailu hankerahoituksesta voisi olla kovempaa, jotta hankkeiden toteuttajat joutuisivat panostamaan entistä enemmän hankkeiden laadukkaaseen suunnitteluun.

Alan viestintään ei löydy riittävästi resursseja

- vähäiset resurssit eivät mahdollista esimerkiksi kovin laajaa ja laadukasta viestintää
- muutenkin ala on sen verran pieni, että se jää vähälle näkyvyydelle

Kalaleaderin vähäiset resurssit eivät mahdollista kovin laajaa ja laadukasta viestintää toiminasta. Kalaleader toiminnalle ja -hankkeille pitäisi ehdottomasti saada parempi näkyvyys alueella. Yleisesti koko kalatalousala on niin pieni, ettei se jää melko vähälle näkyvyydelle rivikansalaisten keskuudessa. Viestinnän vähäiset resurssit ja alan pienuus aiheuttavat sen, että usein päätöksenteossa kalatalousala tahtoo unohtua.

Mahdollisuudet kalataloudessa Perämeren rannikolla

Kalatalousala on täynnä mahdollisuuksia Perämeren rannikolla. Meressä riittää kalaa ja sitä on tarjolla monipuolisesta. Paikallisella kalalla on hyvä kysyntä ja arvostus tällä hetkellä. Paikallinen kala on ilmastoystävällistä ja terveellistä lähiruokaa parhaimmillaan. Uusilla tuotteilla ja paremmalla lähikalan tarjonnalla pystytään vastaamaan kuluttajien tarpeisiin ja sitä kautta lisäämään paikallisen kalan käyttöä huomattavasti. Niin ikään ihmiset kaipaavat yhä enemmän luontoon kokemaan elämyksiä. Sitä Perämeren

ainutlaatuinen, puhdas ja rauhallinen ympäristö tarjoaa. Siellä piilee paljon mahdollisuuksia myös kalastusmatkailun kehittämiseen.

Kalaresurssin tehokkaampi hyödyntämien

- o Vajaasti hyödynnettyjen kalalajien käytön tehostaminen
- o sesongin aikaisten saaliiden parempi hyödyntämien
- o Troolikalastuksen lisääminen
- o Vajaasti hyödynnettyjen kalalajien pyynnin lisääminen parantaa sen jalostusmahdollisuuksia
- o tehokkaampi alkukäsittely mahdollistaisi isompien kalamäärien hyödyntämisen
- o Pienten saaliserien tehokkaampi hyödyntämien (sumputus, pakastus)
- o investointien myötä mahdollista lisätä paikallisen kalan tarjontaa (kalastus ja vesiviljely)
- o vesiviljelyn lupamäärien täysimääräinen hyödyntämien kasvattaa paikallisen kalan tarjontaa

Perämeren rannikolla kala resurssina on alihyödynnetty. Lähes kaikkia kaupallisesti pyydettäviä kalalajeja voitaisiin pyytää kestävästi huomattavastikin isompia määriä. Erityisesti särkikalat ja kuore ovat kalalajeja, joita ei toistaiseksi vielä hyödynnetä juuri lainkaan. Esimerkiksi lahnaa ja kuoretta on meressä paikkapaikon todella runsaasti. Niin ikään sesonkien aikaisille saaliille tulisi löytää uusia käyttökohteita ja lisää markkinoita, jotta kalastuskesongit saataisiin hyödynnettyä parhaalla mahdollisella tavalla. Näitä ovat ennen kaikkea karisiian ja muikun kalastus syksyllä sekä ahvenen kalastus keväällä ja alku kesällä.

Paikallista kalaa on mahdollista saada enemmän markkinoille kehittämällä pyyntiä tehokkaammaksi, tehostamalla saaliiden alkukäsittelyä sekä hyödyntämällä paremmin pienet saaliserät. Pynnin tehostamisessa troolikalastuksen lisääminen on yksi keino. Erityisesti särkikalajien pyynti vaatii kalastustapojen kehittämistä, sillä Perämeren rannikolla ei ole perinteisesti totuttu niitä tehokkaasti pyytämään. Särkikalajien kalastukseen parhaiden pyydysten käyttöönotto alueella sekä parhaiden mahdollisten pyyntipaikkojen kartoittaminen avaa uusia mahdollisuuksia särkikalajien tehokkaaseen hyödyntämiseen.

Lisäksi kalajien alkukäsittelyn tehostamiseen tulee panostaa. Uusien laitteiden kehittäminen ja käyttöönotto saaliiden lajittelussa, perkauksessa ja massauksessa mahdollistaa suurempien kalamäärien tarjoamisen markkinoille. Myös kalastajien välistä yhteistyötä kehittämällä kalajien alkukäsittelyssä on mahdollista saavuttaa huomattavasti parempi tehokkuus. Edelleen pienten saaliserien hyödyntämisen esimerkiksi sumputuksen ja pakastuksen laajempi käyttöönotto tehostaa toimintaa.

Vesiviljelyssä tuotantomäärä Perämeren rannikolla tulee nousemaan huomattavasti lähivuosina. Myös tämä seikka mahdollistaa paikallisen kalan käytön lisäämisen.

Uuden kysynnän ja uusien käyttömahdollisuuksien luominen paikalliselle kalalle

- o muikulle erityisesti tarvitaan uusia käyttökohteita, koska tällä hetkellä menekki rajoittaa sen kalastamista lähes koko sesongin ajan
- o Paikallisen kalan tarjonnan lisääminen HoReCa sektorille niin julkisella kuin yksityiselläkin puolella
- o pienimuotoisen jalostuksen ja suoramyyntin kasvattaminen yksittäisten kalastajien kohdalla
- o
- o Vientimahdollisuudet nykyisissä vähemmän hyödynnettyissä kaloissa esim. norssi ja muikku.
- o Muidenkin kalalajien kuin muikun mätien arvostuksen kasvattaminen (siika, kuore, hauki, ahven ja made)
- o Paikallisen kalan näkyvyyden ja arvostuksen parantuminen lisää kalan kysyntää sekä tekee alasta houkuttelevamman

Jotta paikallista kalaa saataisiin enemmän markkinoille, siitä pitää saada jalostettua enemmän ja monipuolisempia tuotteita. Esimerkiksi muikun kalastusta rajoittaa tällä hetkellä sen menekki, koska kalaa ei ole tarjolla juuri muunlaisissa muodoissa kuin pyöreänä tai perattuna. Esimerkiksi uudenlaiset tuotteet HoReCa-puolelle avaisivat täysin uusia mahdollisuuksia ja sitä kautta kalan menekkiä voitaisiin lisätä huomattavasti nykyisestä. Tämä mahdollistaisi paikallisen kalan käytön myös julkisella puolella. Monissa alueen kunnissa on tahtotila lisätä paikallisen kalan käyttöä ateriapalveluissa, mutta toistaiseksi sopivien tuotteiden puute ja osittain hinta ovat olleet esteenä tälle kehitykselle. Erityisesti HoReCa puolella paikallisen kalan käyttö tulisikin nähdä myös imagoa parantavana tekijänä ja olla valmis tinkimään katteista yksittäisten aterioiden kohdalla luottaen, että menetetty kate tulee korkojen kera takaisin imagohyötynä.

Yksittäisten toimijoiden kohdalla pienimuotoisen jalostuksen ja suoramyynnin lisäämisen avulla on mahdollista parantaa kannattavuutta ja tarjota lähialueen kuluttajille paikallista kalaa.

Paikalliselle kalalle on mahdollista löytää uusia markkinoita myös ulkomailta. Erityisesti vajaasti hyödynnetyissä kalalajeissa on potentiaalia vientimarkkinoille. Etenkin silakan, muikun, kuoreen ja lahnan saaliiden potentiaali on niin iso, että tehostamalla niiden kalastusta ja jalostamalla niistä sopivia tuotteita, menekkiä ja arvonlisää voisi kasvattaa viennin avulla. Edelleen luonnonkalojen mätien arvostusta kasvattamalla, kalastuksen kannattavuutta olisi mahdollista parantaa. Tällä hetkellä ainoastaan muikun ja siian mädit hyödynnetään täysimääräisenä. Potentiaalia on saada käyttöä myös kuoreen, hauen, mateen ja ahvenen mädeille.

Kalastusmatkailupalveluiden kehittäminen

- o kalastusmatkailupalvelujen parempi tuotteistaminen
- o palvelujen markkinoinnin parantaminen
- o kalastusmatkailupalvelujen kytkeminen osaksi muuta matkailua
- o kaupallisen kalastuksen ja kalastusmatkailupalveluiden yhdistettynä

Kalastusmatkailussa on paljon uusia liiketoiminta mahdollisuuksia Perämeren rannikon alueella. Kysyntää laadukkaille palveluille on, kunhan vain kalastusmatkailupalvelut saadaan tuotteistettua paremmin ja niiden markkinointia kehitetään. Yhteistyö muiden matkailupalveluiden kanssa on avainasemassa palveluiden kehittämisessä ja yhteistyön avulla voidaan saavuttaa uusia paljon nykyistä suurempia asiakasryhmiä, esimerkiksi ulkomaalaisia Lapin matkailijoita ja yrityksiä, jotka haluavat tarjota elämyksiä henkilökunnalleen.

Uhat kalataloudessa Perämeren rannikolla

Kaupallisen kalastuksen hiipuminen entisestään

- o kaupallinen kalastus yhä vain vähenee, jolloin paikallista kalaa ei riitä markkinoille
- o jalostajat eivät voi hyödyntää pieniä määriä
- o kalasatamat jäävät tyhjilleen ja ne siirretään muuhun käyttöön tai rapistuvat
- o Elinkeinojen hiipumisen myötä myös kaupallisen kalastuksen puolestapuhujat vähentyvät - >lausuntoja esim. suojeluasioihin ei anneta ja päätöksenteossa jäädään varjoon
- o vaelluskalojen hoitotyöhön liittyvät uhat: hylkeet joella ja ammattilaisten ja vapaaehtoisten poistuminen alalta
- o paikallisen kalan markkinointiin ei kannata satsata pienten volyymien takia

Kaupallinen kalastus ja kalastajien määrä on vähentynyt Perämeren rannikolla jo pitkän aikaa. Kalastusyrittäjien keski-ikä on varsin korkea ja heitä tulee eläköitymään runsaasti tulevien vuosien aikana. Tämä kehitys uhkaa tehdä alasta vielä nykyistäkin pienemmän. Kaupallisen kalastuksen hiipuminen ja luonnon kalan määrän väheneminen markkinoilla luo alalle monenlaisia uhkia. Esimerkiksi jalostajien kiinnostus luonnonkalaa kohtaan vähenee, kun saalismäärät menevät niin pieniksi, ettei niitä ole järkevää jalostaa eikä luonnonkalan markkinointiin kannata satsata. Edelleen kalasatamien käyttöaste laskee entisestään tai ne jäävät tyhjilleen. Kehitys voi johtaa siihen, että ne siirretään muuhun käyttöön tai jätetään rapistumaan.

Elinkeinon hiipumisen myötä kaupallisen kalastuksen puolestapuhujat vähentyvät. Uhkana on, että kalatalousala jää päätöksenteossa muiden intressien jalkoihin, kun esimerkiksi lausuntoja ei enää anneta kalatalousalan puolelta. Vaelluskalojen hoitotyö tulee myös kärsimään, mikäli nuorempaa porukkaa ei saada aktivoitua esimerkiksi emokalojen pyyntiin.

Haittaeläinten aiheuttamia ongelmia ei saada vähennettyä

- hylkeiden aiheuttamia ongelmia ei saada vähennettyä
- merimetsot lisääntyvät Perämerellä.

Hylkeet aiheuttavat suuria ongelmia Perämeren rannikolla etenkin kaupalliselle kalastukselle. On vaikea saada perinteisestä, pienimuotoisesta, rannikkokalastuksesta kannattavaa, mikäli hylkeiden määrää ei saada vähennettyä. Välillisesti hyljeongelmat vaikeuttavat uusien kalastajien alalle tuloa. Osittain hyljeongelmien takia kalastuksen alkuinvestoinnit ovat huomattavasti suuremmat merellä kuin sisävesillä. Kannattavan, päätoimisen kalastuksen edellytyksenä merellä on käytännössä troolikalastus tai oman saaliin jalostus ja suoramyynti. Hylkeiden määrän lisääntyessä uhkana on niiden vaikutus kalakantoihin. Jo nyt hylkeet aiheuttavat suuria ongelmia esimerkiksi vaellussiikakantojen hoitotyölle. Esimerkiksi lijoella mädin määrä on jäänyt viime vuosina n. 30% parhaista vuosista hylkeiden noustua jokeen häiritsemään emokalojen pyyntiä. Ruotsissa pelätään muikkukannan heikentyneen norppien lisääntyneenä Perämerellä ja siellä pyynnille on asetettu niin tiukkoja rajoituksia, että se aiheuttaa kannattavuusongelmia paikalliselle kalastuselinkeinolle.

Hyljeongelmien lisäksi merimetsojen aiheuttamat ongelmat ovat lisääntyneet Perämeren rannikolla. Erytisesti Kokkolan seudulla on paljon pesiviä lintuja, jotka haittaavat kalastusta läpi kesän. Pohjoisempanakin merimetsot aiheuttavat haittaa paikallisesti pesivien kolonioiden lähellä sekä loppukesästä muuttavien lintujen saapussa. Eteläisimmillä merialueilla on nähty, miten iso merimetsokolonna voi romahduttaa ahvenkannan tietyllä alueella muutamassa vuodessa. Vastaava kehitys olisi katastrofi kaupalliselle kalastukselle monella alueella Perämeren rannikolla. Onneksi Perämerellä on kohtuullisen vähän merimetsoille sopivia pesimäluotoja, mikä on ainakin tähän asti estänyt merimetsopopulaation räjähdysmäisen kasvun.

Alan säätely ja toimintaympäristön vaikutukset kasvuhakuiseen yritystoimintaan kalatalousalalla

- vaelluskaloihin liittyvä kalastuksen säätely, joka rajoittaa muutakin kalastusta
- lohenkalastuksen entisestään lisääntyvä säätely
- kasvuhakuisten yritysten haasteet esimerkiksi yleisen hyväksynnän ja kalastuslupien saannissa
- poikasten saatavuus isoille laitoksille

Jotta paikallista kalaa saataisiin markkinoille nykyistä enemmän, alalle täytyy tulla kasvuhakuisia yrittäjiä, jotka ovat valmiit investoimaan tehokkaisiin menetelmiin. Perinteisesti etenkin kaupallinen kalastus on ollut pienehköä yritystoimintaa, josta yrittäjä on saanut elantonsa. Uusien kasvuhakuisten toimijoiden tullessa alalle uhkana on, ettei uudenlaisia toimintatapoja hyväksytä ja ne aiheuttavat vastustusta. Tämä voi vaikuttaa esimerkiksi kalastuslupien saantiin tai yrityksen maineeseen markkinoilla.

Ympäristöjärjestöillä on vahva asema merialueita koskevassa päätöksenteossa. Uhkana on, että suojelun lisääminen tulee haittaamaan kalatalousalan toimijoita. Esimerkiksi meritaimenen, meriharjuksen, vaellussiian ja lohen suojelutoimet voivat aiheuttaa rajoituksia kaupalliselle kalastukselle yleisemminkin. Samoin hyljekysymys voi aiheuttaa ristiriitoja kalatalousalan ja ympäristöpuolen edustajien keskuudessa.

Lohen osalta uhkana on entisestään kiristynvä kalastuksen säätely ja nykyistä pienemmät kiintiöt. Tällä hetkellä noin kolmasosalla Perämeren 1. ryhmän kaupallisista kalastajista elinkeino on riippuvainen lohen kalastuksesta, pohjoisella Perämerellä lähes kaikilla. Mikäli lohen kalastuksen säätely kiristyy entisestään, tarkoittaa se merkittävää vähennystä kaupallisten kalastajien määrässä ja sitä kautta vähentää luonnon kalan tarjontaa.

Vesiviljelypuolella isolla laitoksella haasteena voi olla poikasten saatavuus.

Ilmastonmuutoksen aiheuttamat muutokset toimintaympäristössä

- Myrskyjen lisääntyminen ja voimistuminen vähentää pyyntipäiviä ja aiheuttaa vahinkoja pyydyksille

Ilmaston muutos on näkynyt Perämerellä lisääntyneiden myrskyjen ja epävarmojen jäätalvien muodossa. Lisääntyneet myrskyt aiheuttavat vahinkoja rysille ja vähentävät pyyntipäiviä. Valtion tuki kalastusvakuutuksen säilyttämiseksi on erittäin tärkeää.

Vesiviljelyn kannalta todella lämpimät kesät aiheuttavat uhkaa lisääntyvien kalatautien muodossa. Todella lämpiminä kesinä ruokintaa joudutaan vähentämään tai jopa keskeyttämään kokonaan, mikä heikentää kalojen kasvua. Epävarmat jääolosuhteet pidentävät kaupallisen kalastuksen rospuuttokautta, mutta toisaalta mahdollistavat pidemmän avovesikauden.

Maailman suhdanteiden vaikutus kalatalousalaan

- turkistarhauksen vähentyminen lopettaa rehukalan kysynnän
- lohen hinta pysyy matalana

Politiikka ja suhdanteet maailman taloudessa vaikuttavat myös paikallisella tasolla kalatalouteen. Esimerkiksi turkistarhauksen vähentyminen vähentää rehukalan kysyntää, jolloin vähäinenkin silakan pyynti Perämerellä uhkaa loppua. Lisäksi perkuutähteille täytyy löytää uusia käyttökohteita, jos ei niitä saada enää menemään Kalajoen jäädyttämölle. Lohen alhainen maailmanmarkkinahinta aiheuttaa niin ikään uhkaa kalataloudelle. Kirjoloheh hinta seuraa melko tarkasti lohen hintaa ja jos se pysyy matalana, kannattavuus heikentyy myös Perämeren kalankasvatuksessa. Lisäksi alhainen lohen hinta vähentää luonnon kalan kysyntää ja aiheuttaa hintapainetta myös sille.